

Лисянська Олена Олександрівна
ДВНЗ «Українська академія
банківської справи НБУ», м.Суми

АНАЛІЗ ПРИБУТКОВОСТІ БАНКУ ТА ШЛЯХИ ЇЇ ПІДВИЩЕННЯ

Прибутковість банківського бізнесу є своєрідним індикатором, що характеризує фінансові результати діяльності, крім того є матеріальною основою його подальшої роботи та визначення рейтингу на банківському ринку. Необхідною умовою ефективного функціонування банку є розрахунок, аналіз і прогнозування показників віддачі власного капіталу, прибутковості й рентабельності, а основною задачею — не допустити зниження прибутковості, оскільки це неминуче позначиться як на показниках достатності капіталу, так і на рівні конкурентоспроможності банківської установи.

Аналізуючи дослідження з питань прибутковості, слід зазначити, що ця проблематика традиційно перебуває в центрі уваги економічної науки, а термін «прибутковість» досить часто вживається в спеціальній літературі. Здебільшого під прибутковістю розуміють суму прибутку, отриману після здійснення затрат і реалізації своїх функціональних обов'язків. Докладно теоретичні та прикладні аспекти аналізу прибутковості висвітлено в працях зарубіжних та вітчизняних авторів, таких як Дж. Сінкі, П. Роуза, А. М. Мороз, З. І. Щербиволок, Л. О. Примостка, І. В. Ларіонова, А. М. Герасимович, О. В. Васюренко, К. О. Волохата та ін.

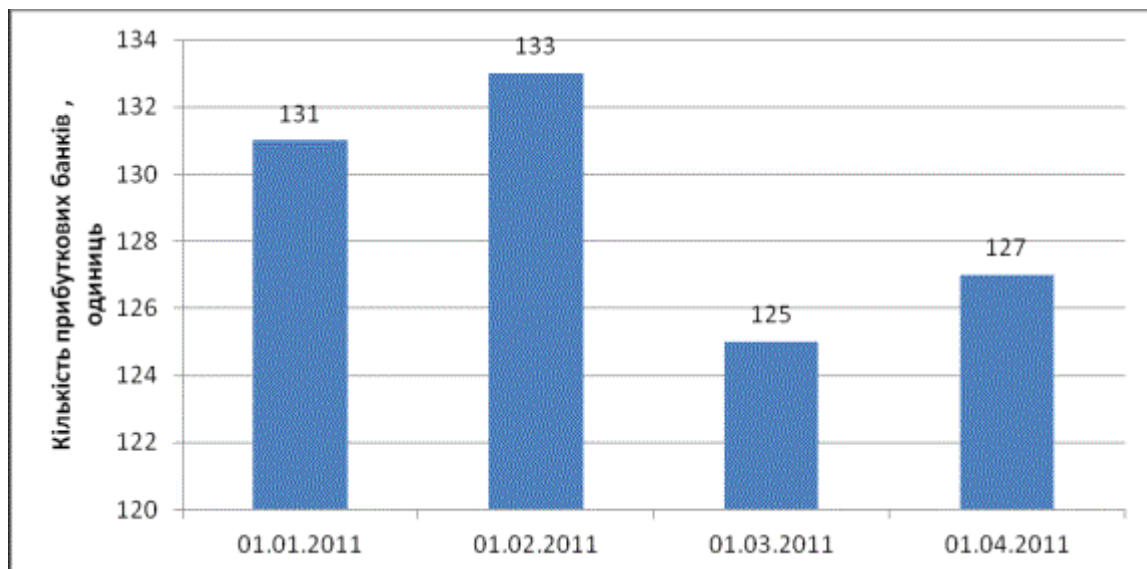
Факторів, що впливають на прибуток і, як наслідок, на прибутковість банку — безліч. Кожен аналітик, маючи перед собою певні цілі, може класифікувати ці фактори по своєму залежно від того, вплив яких факторів він хоче поглиблено вивчити (наприклад, виділяють внутрішні і зовнішні; за терміном впливу — довго-, короткострокові, миттєвого впливу; якісні і кількісні та ін.). Проте в загальному випадку відомо, що прибуток банку залежить від доходів та витрат, бо різницю між ними він і становить.

За даними НБУ доходи банків за I квартал 2011 року порівняно з I кварталом 2010 року зросли на 5,5% і склали 34,4 млрд. грн. Витрати банків скоротились на 6,6% і склали 34,6 млрд. грн. Фінансовий результат діяльності по системі банків від'ємний (- 210,8 млн.грн.) (за I квартал 2010 року – збиток 4,4 млрд. грн.). [1]

На початок 2011 року в Україні кількість прибуткових банків складала 131 од., станом на 1 лютого 2011 їх кількість збільшилася на 2 од. і складала 133 од., а в березні і квітні 2011 кількість прибуткових банків зменшилася і складала відповідно 125 і 127 одиниць (табл. 1).[2]

Таблиця 1

Кількість прибуткових банків в Україні

Щоб максимізувати прибуток, необхідно збільшувати доходи та зменшувати витрати банку. В зв'язку з цим можна запропонувати основні напрямки зростання доходів комерційного банку: загальне зростання групи активів, що приносять процентний дохід, для чого банк повинен, по-перше, залучати більше позичальників і при цьому ретельно аналізувати їх фінансовий стан; по-друге, нарощувати свій кредитний потенціал за рахунок збільшення обсягу ресурсів, що залучаються. Це можливо при проведенні зваженої маркетингової та процентної політики; зміна питомої ваги доходних активів в сукупних активах; зміна загального рівня процентної ставки по активних

операціях банку; зміна структури портфелю доходних активів. Для зниження рівня витрат пропонується: залучення дешевих ресурсів; зниження витрат на утримання апарату управління.

Для підвищення прибутковості пропонуються наступні заходи: нарощувати власні кошти банку, що сприятиме зростанню ресурсної бази банку і відповідно їх інвестиційного потенціалу; слід раціонально та ефективно розміщувати кошти банку для забезпечення його фінансової стійкості, що дозволить позбавитися суперечностей між ліквідністю, надійністю та прибутковістю банку; одним з резервів збільшення прибутку і раціонального його використання є фінансове планування, банківська установа повинна реально бачити перспективи свого розвитку і цілі на поточний рік; сформувати достатні страхові резерви та резервні фонди, що сприятиме зміцненню надійності й стабільності банку, а отже, і банківської системи України, зменшенню можливих фінансових ризиків у кредитній діяльності; систематично і всебічно вивчати кредитні ризики, приймати заходи по їх пониженню.

В умовах ринкової економіки отримання прибутку та забезпечення рентабельної діяльності є необхідним чинником існування будь-якого суб'єкта підприємництва. Прибуток необхідний для створення адекватних резервних фондів, стимулювання персоналу і керівництва до розширення та вдосконалення операцій, скорочення витрат і підвищення якості послуг, що надаються, і, зрештою, для успішного проведення наступних емісій і відповідно збільшення капіталу, який дає змогу розширити обсяги і поліпшувати якість наданих послуг.

Список використаних джерел:

1. Рибак О., Галай Н.В. Шляхи підвищення прибутковості банківського сектору в умовах нестабільного зовнішнього середовища [ресурс доступу]: http://www.nbuu.gov.ua/ejournals/PSPE/2009_1/Galay_109.htm.
2. [Електр. ресурс]: режим доступа URL - <http://aub.org.ua/>